

وزارت نیرو در عرضه برق است، عدالت محوری است. به بیان ساده ما استمرار برق رسانی به آحاد جامعه را رسالت خود می‌دانیم اما قطعاً برنامه‌های منسجمی برای کاهش مصارف غیر ضروری از شبکه برق داریم. برای این موضوع مدیریت سمت تقاضا برنامه علمی وزارت نیرو در دوره جدید است. در این خصوص بخشی از مشکلات اقتصاد صنعت برق نیز به مدیریت سمت تقاضا می‌گردد. در حال حاضر موضوع بازنگری یارانه‌های انرژی از مسائلی است که باید به صورت جدی بود که به دلیل ناکارآمدی نظام تخصیص یارانه، هر مشترکی که بیشتر برق مصرف می‌کرد، یارانه بیشتری دریافت می‌کرد و همین موضوع منجر به مصرف بی‌رویه و افزایش جهشی مصرف برق با توجه به تغییر در سبک زندگی مردم می‌شد. دولت جدید همت و همراهی ارزشمندی در این موضوع دارد به نحوی که هزینه مصارف در حد الگوی مصرف کماکان یارانه‌ای در نظر گرفته شده و یارانه نادرست تخصیص یافته به مشترکان با مصارف غیر متعارف کاهش پیدا می‌کند. وزارت نیرو انتظار دارد این موضوع که به نوعی جراحی اقتصادی در این بخش به شمار می‌آید منجر به کاهش بخشی از مصارف غیر متعارف بخصوص در دوران اوج مصرف شود.

با توجه به این شرایط الان وضعیت صادرات برق چگونه است؟ قرار بود هاب برق منطقه شویم چرا این فرصت از دست رفت؟

وضعیت فعلی واردات و صادرات برق را اگر بخواهیم از زبان اعداد بررسی کنیم، ایران به واسطه موقعیت منحصر به فرد در منطقه، اختلاف ساعات پیک مصرف روزانه با کشورهای شرقی و غربی و داشتن اختلاف در پیک مصرف فصلی برق با کشورهای شمالی به عنوان کانون مناسب جهت واردات و صادرات برق مطرح است. ظرفیت تبادل برق قابل بهره‌برداری نزدیک به ۳۴۰۰ مگاوات است.

در حال حاضر کشور ما با ۶ کشور همسایه شامل عراق، افغانستان، پاکستان، ارمنستان، آذربایجان و ترکمنستان تبادل برق دارد که از این میان، به کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان، صادرات داشته و از آذربایجان، ترکمنستان و ارمنستان که دارای مزیت نسبی در تولید برق هستند، در صورت ضرورت برق وارد می‌کند.

اما در خصوص برنامه افزایش تبادل برق با کشورهای منطقه، برنامه‌هایی در

اگر بخواهیم دقیق‌تر بررسی کنیم، دلیل قطعی‌های گسترده برق در تابستان امسال چه بود؟ آیا فقط مسئله تولید بود؟

خاموشی گسترده در کشور به واسطه ضعف در بخش‌های مختلف از جمله سرمایه‌گذاری، پیش‌بینی نادرست تقاضای آبی، عدم ایجاد مشوق‌های لازم برای حضور پررنگ بخش خصوصی در حوزه نیروگاهی و مسائل دیگر از جمله عدم توجه به اقتصاد برق حادث شده بود. علاوه بر اینکه بررسی میزان شدت انرژی در ایران حاکی از عدم بهره‌وری در بخش صنایع انرژی بر بخصوص در مصرف برق هستیم. برای تابستان گذشته دلایل دیگری نیز مطرح شده که می‌توان به کاهش ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی در کشور به دلیل خشکسالی، افزایش قابل توجه مصرف برق در کشور، استخراج رمز ارزهای غیر مجاز، شروع زود هنگام ماه‌های گرم سال و مسائل دیگر اشاره کرد. بررسی‌های ما نشان می‌دهد بخش عمده‌ای از این مشکلات راهکار دارد که جزو برنامه‌های اصلی وزارت نیرو است. علاوه بر این در کنار افزایش ظرفیت بخش تولید در کوتاه مدت با وجود همه مشکلات، با بهره‌مندی از نظرات خبرگان این حوزه، از طریق سرمایه‌گذاری فوری در بخش‌های مدیریت بار از جمله نصب کنترول‌های هوشمند کنترل‌پذیر، مدیریت بار صنایع، برخورد جدی نیز با مراکز غیر مجاز تولید رمز ارز و غیره شده است و بخش عمده‌ای از آن در تابستان ۱۴۰۱ محقق خواهد شد. در مجموع می‌توانم بگویم هرچند که در کوتاه مدت رفع تمامی مشکلات منجر به ناترازی، امکان‌پذیر نیست ولی با اقدامات جهادی و عزم جدی تمامی بخش‌ها و همچنین هماهنگی و انسجام ایجاد شده، امیدواریم ناترازی‌های برق در تابستان ۱۴۰۱ به حداقل ممکن کاهش یابد و با تحقق طرح‌های در دست اجرا، به صورت چشمگیری ناترازی‌ها در سال‌های بعدی کاهش جدی یابد و به طور کل برطرف شود.

رویکرد مدیریت صنعت برق در دولت سیزدهم، عرضه محور است برنامه مدیریت تقاضا در این دولت چگونه خواهد بود و آیا فراتر از بحث قیمت‌گذاری و تعرفه‌هاست؟

قطعاً یکی از وظایف راهبردی وزارت نیرو تأمین برق پایدار و اقتصادی برای همه بخش‌های مصرف از جمله صنعتی، تجاری و خانگی است. اما آنچه که رویکرد

برای افزایش
تبادل برق با
کشورهای
منطقه،
برنامه‌هایی در
دست اقدام
داریم که شامل
تقویت و از
سرگیری ارتباط
الکتریکی با
کشور ترکیه
(با ظرفیت ۶۰۰
مگاوات) ارتباط
الکتریکی
ایران-
آذربایجان-
روسیه (با
ظرفیت ۱۰۰۰
مگاوات)، ارتباط
الکتریکی
ایران-
ارمنستان-
گرجستان-
روسیه (با
ظرفیت ۱۰۰۰
مگاوات)،
ارتباط با کشور
تاجیکستان
از طریق
افغانستان (با
ظرفیت ۱۰۰۰
مگاوات) و نیز
امکان ارتباط
الکتریکی با
کشورهای
عمان و قطر
می‌شود

کشور شده بود.

از نظر وضعیت شبکه نیز، در حوزه شبکه‌های انتقال، فوق توزیع و توزیع، در ابتدای دولت سیزدهم مجموع خطوط شبکه ۹۵۰ هزار کیلومتر و ظرفیت پست‌های برق کشور حدود ۵۱۵ هزار مگاوات آمپر بوده که البته سرمایه‌گذاری در توسعه و احداث شبکه نیز با چالش و نقصان همراه بود. به این ترتیب می‌توان گفت که شرایط چندان مطلوب نبود.

علت اینکه در همان روزهای نخست فعالیت خود در وزارت نیرو برنامه افزایش ۳۵ هزار مگاواتی ظرفیت نیروگاهی را ارائه کردید، همین بود؟ چرا در سال‌های اخیر به این شکاف تولید و عرضه بی‌توجهی شده بود؟

برق نیاز حیاتی و بدون جایگزین مردم است. همان‌طور که اشاره کردم دولت سیزدهم در حالی فعالیت خود را آغاز کرد که کشور دچار بحران جدی قطعی برق ناشی از ناترازی بین تولید و مصرف برق بود. تیم راهبری وزارت نیرو در روزهای اول دلایل مختلفی از جمله عدم سرمایه‌گذاری دولت‌های قبل در احداث نیروگاه و همچنین کاهش سطح سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در احداث نیروگاه‌ها در اثر سیاست‌گذاری‌های غلط را به عنوان دلایل پایه‌ای عنوان کردند. علاوه بر اینکه اقتصاد صنعت برق در طی ادوار مختلف شکاف قابل توجهی بین قیمت هزینه‌های تولید با قیمت عرضه داشته است. ضمن اینکه مشکلات کوتاه مدت دیگری که ناشی از شرایط اقلیمی و آب و هوایی بود نیز منجر به افزایش ناترازی شد.

از اولین روزهای شروع کار دولت جدید، برای رفع این ناترازی برنامه‌های منسجمی در دو بخش تدوین شد. بخش اول افزایش جدی ظرفیت نیروگاهی در بخش‌های مختلف و البته توسعه شبکه برق متناسب با افزایش ظرفیت که تحقق اهداف این برنامه به صورت مستمر در دست پیگیری و اجراست. دسته‌بندی این ظرفیت‌ها شامل برنامه‌ریزی احداث بیش از ۱۵ هزار مگاوات ظرفیت تولید نیروگاه‌های حرارتی، احداث ۱۰ تا ۱۵ هزار مگاوات نیروگاه توسط بخش صنعت از طریق تفاهمنامه منعقد شده بین وزارت نیرو و وزارت صمت و همچنین حدود ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه جدید تجدیدپذیر از طریق سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی است که بر اساس برنامه‌ریزی منسجم انجام شده به یاری خدا و همت همه ارکان صنعت برق تا سال ۱۴۰۴ محقق خواهد شد.